

2024

ARKEOLOGIA

Aranzadiko udako indusketak

ITXURAIN TUMULUA

Alkiza (Gipuzkoa)

Ikerketa arkeologikoak Aranzadi Zientzia Elkarteak udan garatzen dituen jarduera nagusietako bat dira. Koba, dolmen, herrixka, termagune, gaztelu, ermita eta abarretan erregistratzen den informazioa ezinbestekoa da gure iragana ezagutzeko eta gure ondarea kontserbatzeko.

Aranzadiren ikerketa arkeologiko horiek bertako zuzendarien, ikasleen eta bertan inplikaturako pertsona guztien boluntarioritza-lanari esker egiten dira. Era berean, udalekin eta aztarnategiak dituzten udalerrietako herritarrekin lankidetzan garatzen dira. Hori guztia dela eta, eskerrak eman nahi ditugu boluntarioritza arkeologiko horrengatik; izan ere, horrela izan ezean, proiektuak ezingo liriteke burutu. Era berean, azpimarratzekoak dira hainbat unibertsitaterekin lankidetzak eta Nafarroako Gobernuaren eta Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Foru Aldundien laguntzak.

Parte hartzeko, laguntzeko eta ikasteko interesa duten pertsonen eskariari erantzuteko, informazio-liburuxka hau egin da; bertan, Aranzadik 2024an jendearentzat zabalik dituen indusketen oinarriko informazioa aurkituko duzu. Aurten ere bai mantenu eta garbiketa lanak eskeinitako dira.

Interesa baduzu, izena eman dezakezu ondorengo formularioan 2024 ko ekainaren 01 arte.

[FORMULARIOA BETE](#)

Mota: Indusketa arkeologikoa monumentu megalitiko batean.

Kronologia: Neolitoa - Brontze Aroa.

Indusketa-datak: Apirila. Aste egunetan, 9:00 - 16:00 bitartean.

Zuzendaritza: Jexux Tapia (jtapia@aranzadi.eus).

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta gaztelania).

Izena emateko prezioa: Doakoa (mantenua ez dago barne, bai bazkaria eta aseguruia).

Leku-kopurua: 6

Laguntzailea: Alkizako Udala eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

Itxurain tumulua 1984an aurkitu zen eta ez da inoiz induskatu. Tumuluak 9m-ko diametroa du eta erdian 2,5 metroko zulo bat dauka. Indusketan tumuluaren harrizko egitura osoa agerian jarriko da, eta ondoren hileta-ganbararen zantzurik ba ote dauden aztertuko da. Egitasmoaren helburuak dira monumentuaren egitura arkitektonikoa eta kronologia zehaztea, eta hileta-errituekin lotutako materialak berreskuratzea.

ARTZI

(Artzibar, Nafarroa)

ATXOLIN TRIKUHARRRIA

Dolemenen ibilbidea (Elgoibar, Gipuzkoa)

Mota: Indusketa arkeologikoa.

Kronologia: Erromatarra eta Erdi Aroa.

Indusketa-datak: Maiatzak 16 - 22.

Zuzendaritza: Oihane Mendizabal Sandonis.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta gaztelania).

Izena emateko prezioa: Doakoa (ostatua eta bazkariak barne).

Nº de plazas: 5

Colaboran: Artzibarreko Udala eta Nafar Gobernua.

Nafar prepirinioan kokatutako aztarnategi honetan Aranzadiko lantaldea hamarkada bat baina gehiagoz ikertzen aritu da erromatar galtzada eta haren ertzean kokatuta dagoen kokalekua. Bertan, zenbait eraikin identifikatu dira eta horien artean egitura esanguratsuenak termagunearena izan da, bere osotasunean indusia izan dena. Hori horrela, aurtengo kanpainan erromatar garaia eta Erdi Aroaren arteko trantsizioan sakondu nahi da, Jaurgoaeren inguruan planteatutako eskuhartzearen bidez.

Mota: Indusketa arkeologikoa monumentu megalitiko batean.

Kronologia: Neolitoa - Brontze Aroa

Indusketa-datak: Ekaina. Aste egunetan 9:00 - 16:00 bitartean.

Zuzendaritza: Jexux Tapia. jtapia@aranzadi.eus.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta gaztelania).

Izena emateko prezioa: Doakoa (mantenua ez dago barne, baina bai aseguru eta bazkaria).

Leku-kopurua: 6

Laguntzaileak: Debegesa eta Gipuzkoako Foru Aldundia

Atxolin T. Aranzadik, J.M. Barandiaranek eta E. Egurennek indusi zuten 1921ean eta gailurreko haitzen artean dago, 850 metroko altueran. Monumentuak 7m-ko tumulu bat dauka eta hil-ganbarako harlauza batzuk erdiko zuloan erorita daude. Egitasmoaren helburuak dira monumentuaren egitura arkitektonikoa eta kronologia zehaztea, eta hileta-errituekin lotutako materialak berreskuratzea.

DONAZAHARRE

(Saint Jean Le Vieux, Nafarroa Behera)

RESA

(Andosilla, Nafarroa)

Mota: Indusketa arkeologikoa erromatar gunean.

Kronologia: Erromatarra.

Indusketa - datak: ekainak 24 - 30.

Zuzendaritza: Oihane Mendizabal Sardonis.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta frantsesa).

Izen emateko prezioa: Doakoa (mantenua eta ostatua barne).

Leku-kopurua: 5

Laguntzailea: Donazarreko Herriko Etxea / Saint Jean Le Vieux.

Pirinioetako ipar isurialdeko oinetan kokatutako hirigune erromatarra da, Iter XXXIV ibilbidearen ertzean eta gaur egun arteko jarraikortasuna izan duena. Aurtengo kanpainako zundaketen bidez, XX. mendearen bigarren erdian egindako indusketa arkeologikoei segida eman nahi zaie, lurpean dirauten eraikin eta egitura berriak azalerratu eta haien buruzko informazio berria eskuratzeko helburuarekin.

Mota: Indusketa arkeologikoa.

Kronologia: Erdi Aroa.

Indusketa-datak: Ekainak 24 - 29.

Zuzendaritza: Josu Narbarte.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta gaztelera).

Izen-emateko prezioa: Doakoa.

Leku-kopurua: 5

Laguntzailea: Andosillako Udala eta Nafar Gobernu.

Lan egingo den aztarnategi arkeologikoa Ebro ibaiaren ertzean dago, Resa izeneko eremuan, eta eremu hori Andosillako udalerriri dagokio. Lan arkeologikoa egingo da Erdi Aroko egitura bat induskatzeko. Egitura hori arkeologia- eta antropologia-intereseko hainbat gune inguratzen dute, eta aurrez hainbat lan egin dira bertan.

KOSKOBILO

(Olazti, Nafarroa)

IRULEGI

(Arangurengo Bailara, Nafarroa)

Mota: Indusketa arkeologikoa kobazuloan.

Kronologia: Paleolitoa eta Neolitoa.

Indusketa-datak: Uztailak 1-28

Zuzendaritza: Daniel Ruiz Gonzalez.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta gaztelania).

Izena emateko prezioa: doakoa (mantenua barne).

Leku-kopurua: 5

Laguntzaileak: Olaztiko Udala.

Koskobilo harrobiaren inguruan garatzen den ikerketa-proiektua. Hainbat eremutan egindako eskuhartze arkeologikoei esker, Historiaurrean zehar (Erdi Paleolitoa, Goi Paleolitoa, Azken Paleolitoa eta Neolitoa) gunea okupatu zuten hainbat giza-talderen aztarnak topatu ditugu. Kanpaina honetan, Koskobilo II kobazuloaren indusketarekin jarraituko dugu, bai hedaduran eta baita sakoneran ere. Bertan, aurreko kanpainetan, haizuloa Neolito garaian ehorzketak egiteko toki gisa erabiltzen zenaren hainbat aztarna material berreskuratu ditugu (giza-hezurrak, suharri tresnak, lurrontzi pusketak, etab.).

Mota: Indusketa arkeologikoa herrixka gotortuan.

Kronologia: Burdina Aroa eta Erromatar garaia.

Indusketa-datak: 4 talde:

1. taldea: ekainak 17 - 30

2. taldea: uztailak 1 - 14

3. taldea: uztailak 15 - 28

4. taldea: uztailak 29 - abuztuak 11

Zuzendaritza: Mattin Aiestaran.

Hizkuntza: Elebiduna (gaztelania eta euskara).

Izena emateko prezioa: Doakoa (ostatua eta mantenua barne).

Leku-kopurua: 15

Laguntzaileak: Aranguren Ibarreko Udala, Nafarroako Gobernua.

Iruñerriko Baskoien Burdin Aroko herrixka gotortu baten ikerketa da, zeinaren gainean gaur egun induskatuta eta musealizatuta dagoen Behe Erdi Aroko gaztelu bat eraikia izan baitzen. Bertako jendearen eguneroko bizimodua aztertzea dugu xede, hirigintza eta defentsa-sistemeekin batera.

ZALDUA

Pirinioko erromatar galtzada
(Auritz, Aurizberri, Nafarroa)

Mota: Indusketa arkeologikoa erromotar gunean.

Kronologia: K.a. I - K.o. V

Indusketa-datak: uztailak 8 - 28

Zuzendaritza: Oihane Mendizabal Sandonis.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta gaztelania).

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne).

Leku-kopurua: 5

Laguntzaileak: Auritz Burgueteko Udala eta Nafar Gobernu.

Pirinioak alderik alde zeharkatzen dituen Iter XXXIV galtzadan kokatutako erromatar garaiko hirigunea da Zaldua eta 2017tik gaurdaino termen eraikina industen ari da bertan. Urtero antolatutako udako indusketa kanpainaren helburu nagusiak honako hauek dira: kokaleku horri buruz informazioa eskuratzea, aztarnategia gizartean ezagutaraztea eta kanpainan parte hartzen duten partaideei erregistro arkeologikoan trebakuntza eskaintzea.

SAN ADRIAN - LIZARRATE

Partzuergo orokorra

Mota: Indusketa arkeologikoa koban.

Kronologia: Goi-paleolitoa, Erromanizazioa, Brontze Aroa, Erdi Aroa, Aro Modernoa.

Indusketa-datak: uztailaren 8 - 22

Zuzendaritza: Alfredo Moraza, Manu Ceberio, Jexux Tapia.

Hizkuntza: Elebiduna (gaztelania eta euskara).

Prezioa: Doakoa (ostatua eta mantenua barne).

Leku-kopurua: 12

Laguntzaileak: Gipuzkoa eta Arabako Partzuergo Orokorra, Zegamako Udala eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

San Adrian-Lizarrate kobako aztarnategia da; bertan, goi-paleolitotik hasita XX. mende arteko material arkeologikoak jasotzen dira. Suharrizko tresnak, hezur- eta fauna-hondakinak, txanponak eta arma-zatiak eta antzinako eraikinak daude Gipuzkoa sakonean, 1000 metrotik gora dagoen koba honetan.

MUNOAUNDI

(Azkoitia-Azpeitia, Gipuzkoa)

ANDATZA II eta III

(Usurbil - Donostia/San Sebastián, Gipuzkoa)

Mota: Indusketa arkeologikoa herrixka gotortuan.

Kronologia: Bigarren Burdin Aroa.

Indusketa-datak: uztailak 15 - abuztuak 3

Zuzendaritza: Antxoka Martínez.

Hizkuntza: Elebiduna (gaztelania eta euskara).

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne).

Leku-kopurua: 20

Laguntzaileak: Azpeitiko eta Azkoitiko udalak eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

Munoaundi herri harresituak izen bereko tontorra okupatzen du Iraurgi bailaran, Azkoitia eta Azpeitia herrien artean. Ekinaldi honetarako aurrikusita daukagu lan egitea indusketa eremu desberdinetan, etxebizitzak eta harresia aztertzen. Katak ere egingo ditugu gunere berri batean, baita hilerrira bilatzeko ere.

Mota: Indusketa arkeologikoa monumentu megalitikoan.

Kronologia: Neolitoa - Burdin Aroa.

Indusketa-datak: Abuztua.

Zuzendaritza: Izaro Quevedo, Manu Ceberio.

Hizkuntza: Elebiduna (gaztelania eta euskara).

Izena emateko prezioa: Doakoa (bazkariak barne).

Leku-kopurua: 5

Laguntzaileak: Usurbilgo Udala eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

Andatza mendia ikertzeko proiektu honetan bi aztarnategi desberdinak industen ari dira: Andatza III Zista eta Andatza II Trikuharria.

BABIO

(Izoria, Araba)

Mota: Herrixka harresitua.

Kronologia: Burdin Aroa

Indusketa-datak: Zehazteke.

Zuzendaritza: Jon Obaldia.

Hizkuntza: Zehazteke.

Izen-emateko prezioa: Zehazteke.

Leku-kopurua: Zehazteke.

Laguntzaileak: Aiarako udala, Izoriako Kontzejua eta Aztarna Elkarte Etnografikoa.

Babioko herrixka gotortua Izorian dago (Araba), 1981ean aurkitu zen eta 10 hektareako herri gotortua da. Azken kanpainetan egiten ari diren lanen helburua etxebizitzaren espazioa mugatzea eta defentsa-sistema aztertzea da.

GARRAITZ

(Lekeitio, Bizkaia)

Mota: Indusketa arkeologikoa.

Kronologia: XVI - XIX. mendeak.

Indusketa - datak: Abuztuak 19 - 22

Zuzendaritza: Alfredo Moraza.

Hizkuntza: Bilingüe (euskara eta gaztelera).

Izena emateko prezioa: Doakoa.

Leku kopurua: Libre.

Laguntzaileak: Lekeitioko Udala, Bizkaiako Foru Aldundia eta Atabaka Kultur Elkarte.

San Nicolas/Garraitz uhartea natura- eta ondare-aberastasun handiko gunea da. XIV. mendetik aurrera ermita bat zegoela dokumentatzen da (XVII. mendeko Komentu bihurtua), izaera militarreko hainbat eraikuntzarekin batera (bateria, bolborategia, etab.).

IRIGAIN

(Usurbil, Gipuzkoa)

Mota: Aire zabaleko aztarnategia.

Kronologia: Erromatar garaia

Jarduera-datak: Iraila.

Zuzendaritza: Manu Ceberio, Izaro Quevedo

Hizkuntza: Elebitan (gaztelera y euskara)

Izena emateko prezioa: doakoa (bazkariak barne).

Leku kopurua: 5

Laguntzaileak : Usurbilgo Udala eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

Andatza mendia ikertzeko proiektuaren barruan erromatar garaiko aztarnategi honetan dabilta lanean.

BASAGAIN

(Anoeta, Gipuzkoa)

Mota: Indusketa arkeologikoa herrixka gotortuan.

Kronologia: Burdin Aroa.

Indusketa-datak: irailak 2 - 21

Zuzendaritza: Xabier Peñalver, Eloisa Uribarri.

Hizkuntza: Elebiduna (gaztelania eta euskara).

Izena emateko prezioa: doakoa (ostatua eta mantenua barne).

Leku-kopurua: 15

Laguntzaileak: Anoetako Udala, Gipuzkoako Foru Aldundia

Burdin Aroko herrixka Anoetako (Gipuzkoa) Basagain mendian dago, eta duela 20 urte baino gehiagotik hona egiaztatu da bertan merkataritza-jarduera zegoela, besteak beste agertutako materialarengatik: burdinazko eta zeramikazko tresnak; beira-aleak eta abar.

GAZTELÜ

(Altzürükü, Zuberoa)

Mota: Excavación arqueológica.

Kronologia: Burdin Aroa.

Indusketa-datak: Irailak 2 - 15

Zuzendaritza: Mattin Aiestaran.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta frantsesa).

Izena emateko prezioa: Doakoa (ostatua eta mantenua barne).

Leku-kopurua: 10

Laguntzaileak: Altzürüküko Udala, IKER eta DRAC.

Gaztelü-koa Xiberoako Burdin Aroko akitaniarren herrixka gotortu baten ikerketa arkeologikoa da, Altzürüküko aztarnategi honetan lehen aldiz burutuko dena. Bertako jendearen eguneroko bizimodua aztertzea dugu helburu nagusitzat, hirigintza ere aztertuz, eta batez ere defensa-sistema ikertuz.

auzolan arkeologikoak

Amaiur gaztelua

(Amaiur, Nafarroa)

Zalurribarko San Salvatore eliza

(Agoitz, Nafarroa)

Mota: Aztarnategiko kontsolidazio, garbiketa eta mantentze lanak.

Kronologia: Erdi Aroa - Aro Berria.

Indusketa- datak: Abuztuak 1 - 14

Zuzendaritza: Juanxo Agirre Mauleon.

Hizkuntza: Euskara.

Izena emateko prezioa: 10 euro / eguna.

Leku kopurua: 30

Laguntzaileak: Amaiurko herria.

Azken urteetako dinamikari jarraiki, aztarnategian mantentze lanak egingo dira. Jarduera hau historian eta ondarean interesa duen pertsona orori bideratuta dago. Ez da aurretiazko ezagutzarik behar planteaturiko jardueretarako.

Mota: Aztarnategiko egituren kontsolidazio lanak.

Kronologia: Erdi Aroa - Aro Berria.

Indusketa- datak: Abuztuaren 24 - 25 eta abuztuaren / irailaren 31 -1 (datek aldaketak jasan ditzakete, eguraldiaren arabera)..

Zuzendaritza: Suberri Matelo.

Hizkuntza: Elebiduna (euskara eta gaztelania).

Izena emateko prezioa: Doan.

Leku kopurua: 10 (Agoizko herritarrek HIDEA elkartearen bidez eman beharko dute izena).

Laguntzaileak: Agoitzeko Udala eta HIDEA.

Azken urteetako dinamikari jarraiki, Zalurribarko San Salvatore ermitako aztarnategian egiturak sendotzeko berreraikuntza lanak egingo dira auzolanean.

Zerbitzu arkeologikoak

- Indusketak, zundaketak eta prospekzio arkeologikoak
- Obren kontrol arkeologikoa (lur mugimenduak, sastrakak kentzea...)
- Azterlan historiko-arkeologikoak eta dokumentalak
- Ondasun higiezin eta higigarrien azterlana eta balorazioa
- Prospekzio geofisikoak
- Laser bidezko eskaneatzea eta aztarnategien topografiatzea
- Aztarnategien aireko argazkia
- Material arkeologikoen azterlan espezializatua (zeramika, fauna, litikoa)
- Azterketa antropologikoak
- Aztarnategien eta material arkeologikoen inbentarioa eta katalogazioa
- Legezko aholkularitza - hirigintza-plangintzako arauak
- Aholkularitza historikoa
- Itzulpen espezializatuak
- Argitalpenak
- Ondare-elementuen musealizazioa eta seinalizazioa
- Aztarnategi arkeologikoak finkatzea eta lehengoratzea
- Publikoari oro har eta eskolatuari zuzendutako tailer didaktikoak
- Erakusketen antolamendua
- Ondareari buruzko unitate didaktikoak eta e-learning ikastaroak
- Auzolandegiak eta boluntariotza-lanak antolatzea

Informazio gehiago: www.aranzadi.eus

Harremanetarako: historiaurrea@aranzadi.eus / arkeologia@aranzadi.eus

Instituzioak:

Udalak:

Alkiza

Anoeta

Andosilla

Agoitz

Aranguren

Artzibar

Auritz

AZKOITIA Udala

azpeitia udala

Baztan

Bergarako Udala

Donazaharre
Saint Jean le Viex

ELGOIBAR UDALA
AYUNTAMIENTO

LEKEITIO geure nortasunetik

Olazti

Soraluze

Usurbil

Zegama

Elkartek:

Gaztelu Elkarte

atabaka

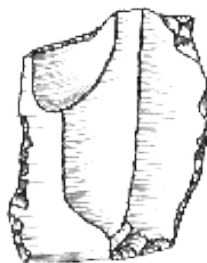

Hidea

*Ez dago etorkizunik zientziarik gabe,
ezta iraganik memoriarik gabe ere.*

No hay futuro sin ciencia, ni pasado sin memoria.

Zorroagagaina 11
20014 Donostia / San Sebastián (Gipuzkoa)
Tel.: 943 466 142
www.aranzadi.eus